

Polovnícky a lesnícky klaster - nástroj udržateľného rozvoja cezhraničného územia

Dobré podnikateľské prostredie - šanca na kvalitnejší život

V maďarskej obci Bánk sa stretol projektový tím: Ing. Milan Sarvaš, PhD, riaditeľ z Národného lesníckeho centra, Ústavu lesníckeho poradenstva a vzdelávania Zvolen a Ing. Martina Tuhárska, finančná manažérka, (tiež z tohto centra) a v strede Mgr. Mária Lőrincz, riaditeľka RRA.

Príhraničná oblasť s Maďarskom patrí zo sociálneho a ekonomického hľadiska medzi zaostané regióny, ktoré sa ale vyznačujú významnými prírodnými hodnotami. Na základe tohto bohatstva a potrieb regiónu sa v roku 2010 potenciálni cezhraniční partneri rozhodli spolupracovať na príprave projektu zameraného na tvorbu klastra za účelom integrovaného rozvoja príhraničnej oblasti, aby zvýšili aj hospodársku konkurencieschopnosť podnikateľského prostredia. Vďaka podpore z Programu cezhraničnej spolupráce Maďarská republika - Slovenská republika 2007-2013 v spolupráci s partnermi z Maďarska - vedúci partner Ipeľské lesy a partner Obchodná a priemyselná komora župy Nógrád a zo Slovenska partner Národné Lesnícke centrum, sme začali realizovať projekt s názvom Polovnícky a lesnícky klaster, ako nástroj udržateľného rozvoja cezhraničného územia pod číslom HUSK/1001/1.1.2/0022. Lesy Slovenskej republiky, š.p., vystupujú v projekte ako pridružený partner, ktorý podporuje úspešnosť projektu svojou odbornosťou a skúsenosťami a vedomosťami. Riaditeľka Regionálnej rozvojovej agentúry pre rozvoj regiónu Stredného Poiplia vo V. Krtíši Mgr. Mária Lőrincz: "Naša agentúra je hlavným cezhraničným partnerom, ktorý koordinuje činnosť partnerov na slovenskej strane. Cieľom projektu je zvýšiť ekonomickú konkurencieschopnosť Banskobystrického a Nitrianskeho kraja a zároveň Novohradskej a Peštianskej župy v Maďarsku ako susedných príhraničných oblastí, posilnenie ich hospodárskej spolupráce a zachovanie prírodných hodnôt prostredníctvom podpory trvalo udržateľného rozvoja v oblasti poľovníctva, lesníctva, výroby a využívania biomasy a rozvíjania lesoturistiky. Hlavnou aktivitou projektu je vytvoriť klaster, ktorý by mal pre svojich členov v prvom rade zabezpečiť prístup k relevantným informáciám z celého príhraničného územia ako celku. Chceme ponúknuť jeho členom rôzne

benefity zamerané na spoločnú propagáciu, prezentáciu, poradenstvo a vzdelávanie. Cieľovou skupinou projektu sú: malé a stredné podniky a fyzické osoby podnikajúce v poľovníctve, lesníctve, lesnej turisticke a biomase, majitelia turistických ubytovní, poľovnícke združenia a ostatní záujemcovia aj z neziskového sektora. Klaster je definovaný ako geograficky blízke zoskupenie vzájomne previazaných podnikov, špecializovaných dodávateľov služieb a súvisiacich inštitúcií v konkrétnom odbore i podnikov v príbuzných odboroch, ktoré spolu súťažajú, ale taktiež spolupracujú, majú spoločné znaky, a tiež sa dopĺňajú."

Ďalšiu dôležitú úlohu projektu predstavujú aj plánované marketingové štúdie. V rámci týchto štúdií sa poskytnú rámcové informácie, ktoré sú dôležité pre potenciálnych členov klastra. Ide predovšetkým o legislatívne rámce na poskytovanie služieb v uvedených činnostiach, ktoré sú to, uvádza Mgr. Mária Lőrincz: "V našom prípade ide hlavne o oblasť poľovníctva a lesníctva, ktorá je najviac regulovaná, a v ktorej sú rozdiely na národných úrovniach. Informácie sú dôležité najmä pre členov klastra, ktorí majú potenciálne možnosti na podnikanie v záujmovom území v oblasti využitia biomasy a turizmu so zameraním na lesnú pedagogiku. V štúdiách budú prezentované možnosti využívania biomasy ako obnoviteľného zdroja energie, či už po stránke možnosti produkcie na lesnej a nelesnej pôde a jeho využitia. V rámci lesnej turistiky sa v marketingových štúdiách pozornosť bude venovať aj lesnej pedagogike, čo predstavuje nový inovatívny prvok, ktorý poskytuje novú službu, ktorá dáva konkurenčnú výhodu oproti klasickým poskytovateľom služieb v oblasti cestovného ruchu."

Výsledky marketingových štúdií budú vhodné pre prípravu, resp. revíziu jednotlivých plánov rozvoja obcí, prípravu projektov na získanie finančných prostriedkov národných a európskych zdrojov ale ako aj podkladový materiál pri príprave materiálov na rozvoj celého regiónu. V závere projektu členovia klastra, ktorí poskytujú svoje služby a tovary, budú mať k dispozícii rýchle a presné údaje v uvedených témach. Vytvorením klastra sa podporí podnikanie a rozvoj cezhraničných obchodných vzťahov a informačného prostredia. Realizácia projektu trvá 24 mesiacov s celkovou výškou finančných prostriedkov všetkých projektových partnerov poskytnutých z ERDF 300 099,74 EUR, so štátnym spolufinancovaním oboch štátov vo výške 48 620,55 EUR. Finančné prostriedky vo výške 5% z celkových oprávnených nákladov projektu vo výške 18 353,71 EUR zabezpečia partneri projektu. Ako nám povedala na záver rozhovoru riaditeľka RRA pre rozvoj Stredného Poiplia Mgr. Mária Lőrincz: "Snahou našej agentúry je prispieť k zvýšeniu životnej úrovne obyvateľov Poiplia prostredníctvom zlepšenia podnikateľského prostredia a pevne veríme, že aj prostredníctvom tohto projektu prispeme k rozvoju územia. -red-

SMÚTOČNÉ OZNÁMENIE

S hlbokým zármutkom oznamujeme, že dňa 20.5. nás opustila naša drahá maminka **INKA ČIEFOVÁ**, rod. Petrovičová, vo veku 67 rokov z V. Krtíša. Všetkým kondolujúcim ďakujeme za slová útechy. Smútiaca rodina.

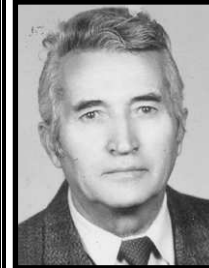
UŽ ROK SME BEZ TEBA

Dňa 1. júna 2012 si pripomenieme so smútkom v srdci prvé výročie, ako nás navždy opustila vo veku nedožitych 37 rokov naša milovaná manželka a mamina **INGA OĽŠIAKOVÁ** z Veľkého Krtíša.

S láskou spomínajú: manžel Julo, deti Matko a Julko, rodičia, svokrovci, švagor, švagriná, sestra a babka.

BUDEŠ NÁM CHÝBAŤ, DRAHÝ APKO!

Mal si rád život a mal si rád smiech, Veril si v lásku a miloval svet. Miloval si nás a mal rád, ale už nikdy neprideš medzi nás. Odišiel si navždy, hoci si túžil žiť. Nedalo sa pomôcť, záker ná smrť musela prísť,

Smutno je nám veľmi, smutno je nám všetkým,

Už nič nie je také, aké bolo pred tým. S hlbokým žiaľom v srdci oznamujeme, že nás 21. mája 2012 po dlhej a ťažkej chorobe navždy opustil náš milovaný manžel, otec, starý a prastarý **AUGUSTÍN ČAPLIAR** vo veku 79 rokov z Veľkého Krtíša.

Ďakujeme za príkladnú starostlivosť o nášho drahého zosnulého VŠNsP, n.o., V. Krtíš, na čele s riaditeľom primárom Interného oddelenia MUDr. J. Kanyóm, primárke JIS MUDr. D. Šarankovej, všetkým lekárom, lekárom, sestričkám, ošetrovateľom a sanitárkam. Ďakujeme za obetavú starostlivosť o nášho drahého zosnulého počas jeho hospitalizácií na Oddelení dlhodobých chorých a na Geriatrickom oddelení: primárovi MUDr. N. Kučerovi, MUDr. K. Vreteničkovej, všetkým lekárom, sestričkám, sanitárkam a ošetrovateľom, ktorí boli v čase choroby až do posledných chvíľ nášmu drahému zosnulému veľkou oporou a pomocou.

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom, susedom z Okružnej ulice a známym, ktorí prišli nášho drahého zosnulého odprevadiť na jeho poslednej ceste, ako aj za kvetinové dary a prejavy sústrasti, ktorými sa snažili zmierniť náš nesmierny žiaľ.

Posledné zbohomo dávajú manželka Milka, syn Vlado s manželkou, dcéra Otká s manželom, vnúčence Riško, Lubko, Vladko a Marianka s rodinami, Martin a Tereška, právnučence Lucka, Nikolka, Riško, Esther a synovci Ďurko a Peťko s rodinami. Navždy ostaneš v našich srdciach, drahý apko!

Narodili sa 15.5. Radovan z V. Krtiša, 17.5. Laura zo S.Klačian, 18.5. Michal z M. Kameňa, Natália zo S. Plachtiniec

Blahoželáme 28.5. Viliamom, 29.5. Vilmám, 30.5. Ferdinandom, 31.5. Petronelám a Petranám, 1.6. Žanetám, 2.6. Xéniám a Oxanám, 3.6. Karolínám

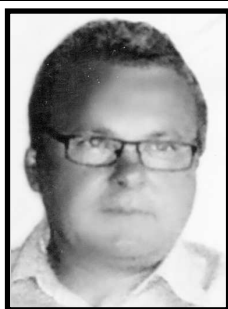
BOH DAJ JEJ SLADKÝ ODPOČINOK

"Náhle oči zavrela si, Boh daj Ti sladký odpočinok. Nech cestou k hviezdám nadzemským spieva Ti nežný vánok. Vďaka Ti za dar srdca, krájala si z neho ako z chleba. A bolo jedno, či bol deň, či noc, bola si vždy k nám milá, dobrá, ako treba. Spomienka na Teba, drahá mamička, stále bolí, ani čas, ktorý uplynul, tú bolesť nezahojí. Jeden rok - dlhá, či krátka doba zdá sa, na Teba, mamička, zabudnúť nedá sa."

Dňa 31.5.2012 si pripomenieme 1. smutné výročie, kedy navždy odišla naša drahá manželka, mamička a starká **MÁRIA PAULUSOVÁ** z Malých Stracín. S láskou a úctou navždy spomína dcéra s rodinou.

DOZNELI ZVONY, ZOSTAL SÁM

"Dozneli zvony, zostal sám. Nepovie viac, rád Vás mám. Nepovie nikomu, ako veľmi chcel žiť, bo pretrhla sa jeho žitia niť. Nie je vo svete vietor, ktorý by nám slzy osušil, nie je ešte taký čas, ktorý by nám rany zahojil. Spomíname s láskou, spomíname často, spinkaj nám. Janko, spinkaj sladko. Posledný pozdrav tu šepkáme do ticha, že sa raz stretieme, je naša útecha."

Dňa 30.5.2012 si pripomenieme smutné 4. výročie tragického odchodu nášho drahého **JÁNA HOLECA** z Veľkého Krtiša. S láskou spomína celá rodina. "Postojte v tichu a spomeňte si."

NIČ A NIKTO NEZACELÍ RANY V DUŠI

So smútkom v srdci sme si 22. mája pripomenuli 6. výročie úmrtia **JURAJA ŠIMA** z Červenian. "Žiarila z Teba láska a dobrota, budeš nám chýbať do konca života. Aj keď nie si medzi nami, v našich srdciach žiješ s nami." S láskou a úctou spomínajú: manželka, dcéra a vnúčatá s rodinami.

MÁJOVÁ KUPÓNKA

Kupón vystrihnite, nalepte ho na hraciu kartu a spolu na záver ich pošlite alebo prinesiete ku nám do redakcie. Tým ste splnili podmienku zaradenia do zrebovania o pekné vecné ceny.

POKROK
MÁJOVÁ KUPÓNKA **Č.4**

HOREL LES

Vďaka rýchlemu a profesionálnemu zásahu sa podarilo hasičom uhasiť požiar lesného porastu, ktorý horel v katastri N. Ves v posledný aprílový deň. Požiar na operačné stredisko OR HaZZ vo V. Krtiši oznámili občania prostredníctvom tiesňovej linky 150. Dispečer poslal na miesto požiaru troch hasičov.

UŽ DRUHÝKRÁT ODKVITÁ MÁJ, ČO NIE JE MEDZI NAMI

"Ďakujeme za nezabudnuteľný okamih z večnosti času prežitý s Tebou." Už druhýkrát odkvítá máj, čo nie je medzi nami náš milovaný manžel, otec, starý otec a prastarý otec **KAROL ŠOÓŠ**. Opustil nás 29.mája 2010. Ďakujeme vám všetkým, ktorí našho spomínate s úctou. Smútiaca rodina.

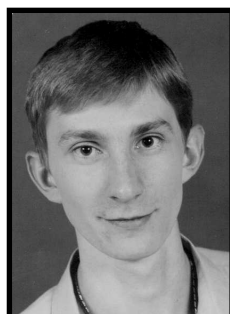
VEĽMI NÁM CHÝBAŠ

"Do večnosti odišiel si spať, zaplakal každý, kto Ťa pre Tvoju dobrotu, srdečnosť a lásku mal tak veľmi rád. Odišiel si od nás, my zostali sme v smútku a žiali, no navždy budeš žiť v srdciach tých, ktorí Ťa tak nekonečne veľmi milovali." Rok uplynul 22.5.2012 od smrti nášho milovaného manžela, otca a starkého **JUDr. PAVLA SAMSONA** z Dolných Plachtiniec.

S láskou v srdci spomínajú a nikdy na Teba nezabudnú manželka **Drahuška**, syn **Ján** s manželkou **Ildikó**, syn **Pavel** s priateľkou **Veronikou**, dcéra **Lucia** s manželom **Liborom** a vnúčikovia **Lukáško** a **Lenny Pavel**. "Veľmi nám chýbaš."

PRETRHĽA SA ZLATÁ NIŤ JARKOVHO ŽIVOTA

Dňa 28. mája 2005 vo Zvolene sa pretrhla zlatá niť života nášho láskyplného syna **JARKA ČIKU** z Leseníc vo veku 22 rokov. "I keď nie si medzi nami, žiješ v našich srdciach navždy s nami." S nekonečnou vďakou, úctou a láskou spomínajú milujúci rodičia, starí rodičia a krstný otec **Alika** s rodinou.

V NAŠICH SRDCIACH JE STÁLE S NAMI

"Zaplakali naše oči, zaplakali bôhom, keď sme našej mamičke pred rokom dávali posledné zbohom. Odišla si, zbohom si nám nedala, bez slova rozlúčky tíško si zaspala. Už navždy svetali Ti hviezdy svetlých a slnko hriať, ale tí, ktorí Ťa mali radi, neprestanú na Teba spomínať." Dňa 2. júna 2012 si pripomenieme 1.výročie úmrtia našej drahej maminky, svokry, starkej a prastarkej **MÁRIE NOSÁLOVEJ** zo Zihľavy.

S láskou spomínajú: dcéra **Anna** s manželom **Petrom**, syn **Ján** s manželkou **Annou**, šesť vnúčat a päť pravnúčat.

SPOMÍNAME NA NAŠICH DRAHÝCH

So smútkom v srdci si 28. mája pripomíname nadožitú 85. narodeniny nášho drahého otca, starkého a prastarkého **FERDINANDA KÖRMÖCZIHO** z V. Krtiša. V apríli uplynulo 15 rokov, ako nás navždy opustila aj naša milovaná **MALVÍNA KÖRMÖCZIOVÁ** z V. Krtiša, ktorá by sa tento rok dožila 82 rokov. Nikdy na Vás nezabudneme a doteraz s láskou spomíname: synovia **Nandi** a **Jozef**, dcéra **Katka**, blízka rodina a všetci známi

Noci múzeí a galérií hokej neprekážal

Aj na modrokamenskom hrade počas jedného z prvých podujatí, ktoré v tejto sezóne pripravuje Slovenské národné múzeum, Múzeum hračiek a bábkarských kultúr Hrad M. Kameň, Noci múzeí a galérií, sa netrpezlivo čakalo na výsledok semifinálového zápasu medzi Slovenskom a Českou republikou.

Ludia na toto zaujímavé podujatie do Múzea chodili počas zápasu, ale hlavne po jeho skončení. Na návštevnosť sa preto zamestnanci múzea veľmi nesažovali, veď ako povedal jeden z protagonistov rytiera Bonifáca, Braňo Danko, hrali toto predstavenie počas večera až 18-krát. Posledný vstup bol približne o polnoci.

Okrem tohto predstavenia však mali diváci možnosť dozvedieť sa na bašte zaujímavé informácie o výstavbe a premene modrokamenského hradu v priebehu storočí a na ilustráciách vidieť jeho pravdepodobnú podobu v jednotlivých obdobiach. Iba o niekoľko krokov ďalej, na hornej bašte, predvádzali krásu dravých vtákov sokoliari zo Sokoliarstva Kanát.

Drak svoje hlavy neuchránil

Nádvorním hradu znela hudba stredoveku v podaní hudobného dua Stromyrad z Kežmarku, keď

Rodan a Veronika hrali na rôznych stredovekých nástrojoch - na gajdici, gajdách, ozembuchu, minere, šalmaji, tamburíne, mandolíne či mandole. Celkový príjemný dojem na pódiu umocnilo aj ich dobové oblečenie z prírodných materiálov.

Do príbehu o Bálintovi Balašovi a tureckej otrokyni Fatime vtiáhli divákov v priestoroch stálej expozície o tomto básnikovi Mgr. art Silvia Svákusová, Filip Jekkel a Matúš Bystriansky. Príbeh zakladajúci sa na pravde do literárnej podoby upravila dvorná scenáristka hradných slávností Eva Šoošová.

Malí návštevníci sa však pravdepodobne najviac tešili na príbeh Ako rytier Bonifác trojhľavého draka skolil. V historických priestoroch kaštiela ju nacvičili členovia hradného divadla podľa scenára Mgr. Katky Hankovej a Mgr. Jaroslava Hanka. Hoci sa deti draka i jeho synov možno trochu báli, veselý príbeh ich pobavil a nalákal

aj na ďalšie mimoriadne podujatia, ktoré v tomto roku pre svojich návštevníkov pracovníci Múzea pod vedením riaditeľky Mgr. Heleny Ferencovej pripravujú.

Najbližšie sa môžu tešiť na Stredoveký deň detí, ktorý bude od 30.5 do 1.6. 2012.

-P. GAŠPAROVIČ-

Trojhľavý drak rozosieval strach medzi návštevníkmi Noci múzeí a galérií na hrade M. Kameň.

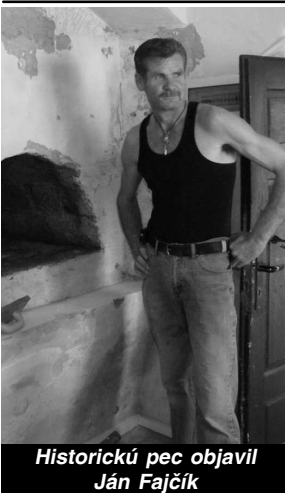
Pri poslednom vstupe tohto večera sa diváci i herci potešili, že rytier Bonifác premohol draka.

Matúš Bystriansky, Mgr. Art. Silvia Svákusová a Filip Jekkel sa divákom predstavili v povesti O Fatime a Bálintovi.

Modrokamenský hrad ukrýva veľa prekvapení

Nová sezóna v SNM, Múzeum hračiek a bábkarských kultúr, Hrad M. Kameň, sa ešte len rozbieha, ale príprava na ňu trvala niekoľko mesiacov.

Historickú pec objavil Ján Fajčík

Bolo treba urobiť veľa roboty, aby sa návštevníci hradu cítili v priestoroch starobylej pamiatky čo najlepšie. Vela roboty si vyžiadala aj úprava priestorov Hradnej cukrárne, kde sa menil jej prenajímateľ. Jednou z prác, ktoré tu robil Ján Fajčík, bola aj obnova omietky a maľovky. Keď zistil, že na jednej zo stien je aj drevená doska, dal ju dole. Zostal však prekvapený, keď videl, že za doskou je dutý priestor. Riaditeľka Múzea Mgr. Helena Ferencová: "Vedeli sme o tom, že je tam nejaký otvor, ale iba teraz sme pri bližšom skúmaní zistili, že sú tam priechody na dymovody. V tomto objekte boli priestory, ktoré slúžili na obslužné činnosti obyvateľov kaštiela. Podľa dochovaných objektov tu bola práčovňa, žehliareň, a nález pece svedčí o tom, že sa tu pravdepodobne piekol

chlieb či iné cukrárenské výrobky." Do ktorého obdobia možno datovať túto pec sme sa spýtali programového manažéra Mgr. Jaroslava Hanka: "Podľa predbežných zistení a poznatkov môžeme predpokladať, že pec bola takto upravená v období výstavby kaštiela teda okolo roku 1730. Avšak niektoré indicie môžu nasvedčovať, že pec je staršia, ale to sa musí potvrdiť podrobnejším výskumom."

Na využitie novoobjaveného priestoru za regálom Hradnej cukrárne sa dávali rôzne návrhy. Nový prenajímateľ cukrárne však potreboval priestory využiť účelne, a preto je stará pec znovu ukrytá zrakom návštevníkov. Naozaj až podrobný archeologický prieskum a výskum by bližšie určil jej historický význam a nielen tejto pece. Veď ako hovorí Mgr. H. Ferencová: "Pri podrobnejšom archeologickom skúmaní hradu, by sme sa určite dočkali ešte aj iných prekvapení." -PG-

Kapitán Bálint Balassi, najväčší renesančný básnik Uhorska, o šesťnásť rokov po stretnutí s Fatimou podľahol zraneniu, ktoré utrpel v protitureckých bojoch pri Ostrihome. Bolo to 30. mája 1594. Nemal ani štyridsať rokov.

Bálint a Fatima

Uhorské zeme napadli Turci, vrah sám Alah tam vládnut im určil.

V mestečku Hatvan mešita stojí, vtreľci si v ňom žijú v pokoji.

Oko za oko, vrazia si naši, vrátme im, čo majú na rováši.

Útočia na nich ohňom a mečom, jednať sa s nimi nemajú o čom.

S korisťou veľkou opustia mesto, na trhu v Jágrí predajú všetko.

Núkajú hodváb, dobrú zbroj, kone, šperky, oleje omamnej vône,

devy sta prútk, šikovné ženy...

Ktorá z nich prvá pána si zmení? Uprostred zajatkyň mladučká Turkyňa

k Alahovi svojmu biele rúčky spína. Sťa lapané vtáča od strachu sa chveje,

ach, ako uletí, keď nemá nádeje? Lahostajne hľadia na dievčinu všetci.

Ktože ju ochráni v tom svete neresti? Srdiečko jej zrazu sladká bolesť zvierá,

jeden muž sa na ňu láskavo pozerá. "Krásny beg uhorský ak nekúpi si ma,

radšej smrť si zvolí nešťastná Fatima." Bálint porozumeľ šepotu dievčiny,

stačil mu na ňu len pohľad jediný, vie, že je skôr dieťa, nedozretá panňa,

ako jeho sestra - milovaná Anna. Z jamočného kriku k sebe ju odvádzá,

Fatimine slová nezastaví hrádza: "Ty, jasnejší ako mesiac nad mešitou,

zmlouval si sa nad malou zajatkyňou. V zlatej miske tvoje nohy poumývam,

hodvábom svojich vlasov poumieram. Keď budeš smutný, spevom ťa poteším,

chmáry z čela zotriem tancom milostným. Na svoju mocnú hrud priviň si ma, pane,

Fatima ti bude slúžiť vždy oddane." Boh mu je svedkom, nechce otrokyňu,

len ochrániť devu čistú a nevinnú.

"Nesmiem si ťa nechať, veď iba vojak som.

Pod plášťom nočnej tmy pošlem ťa k rodičom.

Tí sa postarajú, povedú za ruku, veď si taká mladá, kvetinka v rozpuku.

Sprevádzať ťa budú moji najvernejší, vrátia sa, keď budeš

v Hatvane v bezpečí."

Zmierená s osudom hlavičku sklonila, prekrásnu tváričku feredžou zakryla:

"Do vrúcnych modlitieb

tvoje meno vložím,

zapamätám si ťa celým srdcom svojím."

Nad stíchnutým mestom tmavá noc sa vznáša,

za dievčinou hľadí kapitán Balaša.

"Tvoj všemocný sultán vypísal odmenu, chce moju hlavu od tela oddelenú.

Pán Boh ťa ochraňuje, turecká ružička, mňa čakajú boje a verná šablíčka."

- EVA ŠOOŠOVÁ -

Futbalový nadšenec oslávil okrúhle jubileum v hokejovom ošiali

Oslavy okrúhlych životných jubileí sa zvyčajne "odkrútia" v kruhu rodiny a najbližších známych. Tento okruh päťdesiatročný jubilant Ján Pavlík rozšíril o svojho zamestnávateľa Alexandra Macka s manželkou Katkou, futbalistov a (možno nezainteresovanému na počudovanie) i nás - zástupcov z Pokroku.

Aby ste sa dozvedeli, ako sme sa dostali na rodinnú oslavu jedného z vás - čitateľa, pripomíname, že meno Ján Pavlík je v okresných futbalových kruhoch každému známe a odtiaľ je už iba kúsok ku spolupráci s našou redakciou. Od jeho sobotej narodeninovej oslavy tohto dlhoročného futbalového nadšenca a trénera (a pre nás významného a spoľahlivého komentátora) už aj my nevoláme inak, ako Janko. V Lesenicích je synonymom futbalu a presvedčili sme sa o tom i my, keď sme videli, koľkí futbalisti mu prišli zagratulovať.

Dve hodiny popoludní sa 19. mája zišlo vyše 80 gratulantov, aby milým slovom a darčekom uctili oslávenca. Určite mu medzi nimi chýbali jeho zosnulí rodičia, no srdečným a sestersky vrelým slovom mu to bohato vynahrádili jeho sestry, ktoré sa mu poďakovali za jeho lásku a súrodeneckú podporu. Sestra Anka Gregorová mu poďakovala za celú rodinu - strýka, sesternice, bratrance a známych, ale najmä za svojho manžela Jaroslava, syna Jarka s nevestou Zuzanou a s malým Peťkom a za dcéru Jarku s priateľom Dušanom. Rovnako srdečne mu gratulovala aj druhá sestra Janka Skokňová s manželom Marianom a dcérami

Mariankou, Zuzkou a Jankou s priateľom Vaškom. Janko v ten deň počul ešte veľa gratulácií a dostal veľa darčiekov - od kosačky, cez pekné tričká v vtipnými nápismi, darčkové predmety, kvety až po chutné torty, s ktorými sa rád vyfotil. Potom prišla na rad "vykrúcanka", v ktorej si čerstvého päťdesiatnika „podali“ ženy - gratulantky. Prijemné chvíle ubiehali mimoriadne rýchlo a zábavu striedali skvele pripravené chody. Kulinárskou pochúťkou boli tri druhy mäsa na divoko. Nielen kvôli tejto delikatese, ale najmä kvôli práve sa začínajúcemu

a určite nielen v Lesenicích na tejto oslave, ale aj v každom meste a dedinke po celom okrese, držal palce našim chlapcom, ktorí sa bili o jednu z prvých štyroch priečok. Lesenickí muži s veľkým napätím a ku koncu za pokrikov Slovenskó nadšene prijali víťazstvo slovenského tímu. S

dojatím a hrdosťou si postojáčky uctili našu hymnu a skvelý výkon našich hokejistov. Naši strieborní hokejisti takto dali nevedomky ďalší a možno aj najkrajší darček Jankovi Pavlíkovi, futbalistovi a športovcovi telom aj dušou - no najmä človekovi s veľkým a dobrým srdcom. Janko, príjme ešte raz naše blahoželenie, aby si sa v kruhu svojej skvelej rodiny - manželky Magdušky, detí Lenky, Lucky a Janka dožil ešte dlhý a spokojný život a mal vždy radosť z výsledkov "tvojich" futbalistov.

- Za fantastickú atmosféru a pozvanie na oslavu ešte raz ďakujú Ruža a Jana -

Oslávenec Ján Pavlík medzi svojimi - hore na fotografii so starostom obce Mgr. Ladislavom Majdánom (vpravo) a známymi. Na dolnej fotke s manželkou Magduškou (vpravo) a sestrami Ankou (vľavo pri J. Pavlíkovi), Jankou (druhá sprava) a najbližšou rodinou.

Opatovskonovoveská míľa pre mamu

Celoslovenské podujatie Únie materských centier v spolupráci s materskými centrami po celom Slovensku sa konalo 12. mája aj v Opatovskej Novej Vsi a vďaka aj jeho účastníkom prešlo pešo na celom Slovensku 14 192 ľudí symbolickú míľu pre svoju mamu.

Prípravy osláv materstva sú realizované prevažne formou dobrovoľníckej práce a zúčastňujú sa ich celé rodiny. Aj to je dôvod, prečo

sa deviaty ročník Míle pre mamu niesol nielen v znamení myšlienky poďakovania sa svojim mamám, ale súčasne aj v znamení spájania generácií. Podporili sme tak mamičky, staré mamičky a súčasne sme si pripomenuli Európsky rok aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami. Počasie nám prišlo, po registrácii sa účastníci bez rozdielu veku mohli zapojiť do súťažných disciplín, zatancovať si zumbu, zaskákať si na trampolíne, či nafukovacím hrade, a o 15:30

sme prestrihli štartovaciu pásku a vyrazili prejsť symbolických 1000 krokov pre svoje milované maminy. V cieľi nás čakalo vyhodnotenie súťažných disciplín a bohatá tombola. Každý účastník dostal účastnícky diplom. Tohtoročná míľa pre mamu bola super. Ďakujeme všetkým zú-

častným, organizátorom, sponzorom a v neposlednom rade aj tomu, ktorý nad nami celý čas držal ochrannú ruku a zabezpečil, že počasie nás nesklamalo. Už dnes sa tešíme na budúci rok.

- IVANA JÁMBOR -

Účastníci vydateného dňa prešli nielen symbolických 1000 krokov, ale sa aj zabavili a zašportovali

Sviatok mali síce mamy, ale prítomné boli celé rodiny a všetkým tak ostane krásne spoločné spomienky na sobotu, venovanú mamám

Medzinárodný Deň matiek sa vo svete oslavuje vyše štyristo rokov a v Novej Vsi šesťnásť

V 16. storočí v Anglicku pracovalo u pánov od rána do večera veľa detí bez nároku na voľno a bez možnosti stretnúť sa so svojou rodinou. Preto sa vyčlenil jeden deň, ktorým bola nedeľa v čase Lent (t.j. štyridsaťdenné pôstne obdobie) na to, aby deti navštívili svoje matky a rodiny, mohli doniesť darčeky súrodcom. Tejto nedeli sa začalo hovoriť Nedeľa matiek alebo Materská nedeľa. Za veľkou "mláskou" v USA ako prvá navrhla Deň matiek v roku 1872 Julia Howeová. Na sklonku 19. storočia sa Anna Jarvisová z Philadelphie, matka 11 detí, začala angažovať za práva matiek, a keď zomrela, pokračovala v jej začatím úsilí jej dcéra. V roku 1914 bol Deň matiek prehlásený oficiálne za národný sviatok.

Hľadisko kultúrneho domu sa naplnilo ženami, niektoré sprevádzali aj ich mužné polovičky. Program potešil aj najmenších, ktorí so zatajeným dychom sledovali, čo pre nich pripravili starší súrodenci

Deň matiek sa v Československu udomácnil okolo roku 1918, keď krajinu navštevovalo veľa ľudí z USA, medzi nimi i sociálne pracovníčky. Ideu šíriala Čs. ochrana matiek a detí, Červený kríž, Sokol, Orol, katolícke spolky i niektoré ženské komisie pri politických stranách. Najviac sa o oslavu Dňa matiek v bývalom Československu zaslúžila Alica Masaryková. Až po nežnej revolúcii sa tento sviatok dostal opäť do povedomia, čo matky privítali.

Aj keď Deň matiek pripadá na dru-

hú májovú nedeľu, v Novej Vsi si svoj sviatok pripomenuli matky už o dva dni skôr - teda v piatok 11.5. Starosta obce Štefan Paholík pozval všetky matky, staré mamy a občianky obce, aby sa všetky spolu potešili z programu, občerstvenia i darčeka, ktorý pre ne obec pripravila. Po tom, ako im odovzdal darček i kvet, sa ešte raz a to oficiálne, prihovoril všetkým z pódia, aby sa za všetkých ostatných obyvateľov obce malých i veľkých - poďakoval všetkým ženám za lásku, starostlivosť a obetavosť a zároveň všet-

kým zaželel veľa zdravia a úspechov. Ako ďalší darček pozval na pódium k sebe deti zo sklabinkej materskej školy, ktoré už netrepeživo a možno aj s troškou trémy sa tešili na to, aby sa

Štefan Paholík, starosta obce, poďakoval všetkým ženám a pre každú mal darček a kvet.

predvedli, ako pekne recitujú a spievajú, čo ich naučila ich učiteľka Marta Kišimonová.

Po nich prišiel na rad obľúbený

Krtišanček, ktorého členov vítajú v tejto dedine ako doma. Súbor sprevádzala jeho dlhoročná vedúca Lydka Takáčová. O to, aby vystúpenie detí aj súboru malo patričnú kvalitu, sa svojim ozvučením sály postaral Pavel Mazán, ktorý sa týmto tiež podieľal na skvelej zábeve šesťdesiatich matiek s ich detičkami.

Okrem týchto príjemných chvíľ strávených pri kultúrnom programe, boli ženy pozvané aj na občerstvenie vo forme obložených chlebičkov a minerálky, o ktoré sa už tradične starajú šikovné novoveské gazdinky Iveta Bošelová s pomocníčkami Júliou Bertovou a Katarínou Štenovou. Tieto ženy spolu s ostatnými organizátormi tohto dňa i mnohých iných akcií v obci, sa svojou šikovnosťou a ochotou vždy postarajú o to, že novoveské podujatia majú vždy charakter veľkých rodinných udalostí... a hostia - bývalí obyvatelia či rodáci, ktorí sa sem radi vracajú, majú pocit, že sú tu stále vítaní a prídu medzi svojich. - j k -

Štedrý darček pre neninské maminy

Starostov zvyknú nazývať aj otcami obce, lebo z pozície svojej funkcie sa starajú o hladký chod základnej občianskej vybavenosti obyvateľov - od dodávky pitnej vody, cez školstvo, kultúru po šport. Podľa tohto prirovnania by za svoje "kvázi mamy", mohli občania považovať nežnejšie polovičky starostov, ktoré okrem podpory manželov v ich neľahkej práci, zvyknú prísť s nápadmi, ktoré znamenajú pridanú hodnotu k bežným, všedným povinnostiam starostu.

Z dlhoročného priateľského vzťahu ešte zo školských čias s určitou viem povedať, že v prípade starostu Zoltána Kuzmu z Neniniec a jeho manželky to platí doslova. Mária Kuzmová, sama matka dvoch synov a dnes už aj viacnásobná "babina", prišla s myšlienkou usporiadania kočikového pochodu. Toto nevšedné podujatie má maminy vytrhnúť zo stereotypu každodenných povinností o svoje ratolesti. Spolu s manželom vždy na Deň matiek pripravujú "kočíkový pochod".

Nebolo tomu inak ani tento rok a 12.mája popoludní sa pred kultúrnym domom začali schádzať mamičky so svojimi ratolesťami v kočikoch. Väčšinu z nich sprevádzali oteckovia ale aj starí rodičia. Ku všetkým mal starosta Zoltán Kuzma krátky slávnostný príhovor v slovenčine aj v maďarčine. Vyzdvihol v ňom dôležitú úlohu matiek v dnešnej, finančnou aj morálnou krízou zmietanej spoločnosti. Pripomenul, že vychovávať dieťa je veľmi náročná úloha, a preto im poďakoval za to, že berú túto zodpovednosť na seba, že prijímajú tento veľký dar od Boha, pretože deti sú budúcnosť nielen celej spoločnosti, ale aj

Neniniec. Od novej generácie závisí, či obec prežije aj so všetkými vymoženosťami, ktoré má, pretože keď obyvateľstvo prestarne, potom už bude neskoro a ťažko hovoriť o budúcnosti. Pripomenul, že Nenince podporujú mladé rodiny, či už formou sociálnych bytov, alebo aj rôznymi finančnými príspevkami pri uzatvorení sobáša a narodení dieťatka - napokon o týchto "motivačných" príspevkoch zrejme už

vie celé Slovensko.

Po slávnostnom príhovore sa kočikový sprievod pohol smerom od kultúrneho domu ku kaplnke. Tu sa všetci pomodlili k Panne Márii, matke Božej, po čom farár požehnal matky s deťmi aj všetkých zúčastnených a povedal, že je veľmi rád tejto tradícii, pretože pri dôležitom význame rodiny v spoločnosti to bez spojitosti s vierou v Boha nejde. Po jeho slovách sa celé rodiny

presunuli na školský dvor pred telocvičňou, kde bolo pre všetkých pripravené sladké aj slané občerstvenie, pre deti sa podávala zmrzlina a pre otcov sa čapovalo pivo. Samozrejme, tu v Neninicach, ako vždy pri podobných slávnostiach, to bolo všetko zadarmo. To však ešte nebolo všetko. Z. Kuzma odovzdal každej matke dieťaťa do štyroch rokov dvadsať eurový príspevok na plienky a kvet, ktorý k matkám neodmysliteľne patrí. Podľa slov Márie Kuzmovej, na toto podujatie každý rok prídu takmer všetci pozvaní, a ak náhodou niektorá rodina nemôže prísť, určite jej v tom bránia vážne dôvody.

- R.HORNÁČEKOVÁ,

foto: Mgr. DARINA ANTOLÍKOVÁ -

Zoltán Kuzma obdaroval maminy kvietkom a 20 eurami na plienky pre detičky. Spokojné mladé rodinky sa po sviatočnom dni rozchádzali do svojich domovov a možno povzbudení snahou obce všemožne pomáhajú mladým, ich bude na budúcom kočikovom sprievode opäť viac.

Nový klub dôchodcov príjemne prekvapil

Vo V. Krtíši je v súčasnej dobe 85 členov klubu dôchodcov, ktorý však až do 14. mája sídlil na dvoch miestach. Časť dôchodcov sa stretávala v priestoroch na SNP a časť na Venevskej. Teraz sa však už všetci dôchodcovia môžu stretávať spoločne v jednom klube. Mesto V. Krtíš pre nich pripravilo vynovené priestory v budove bývalých jasiel na Ul. SNP. Preto sa pre tento krok vedenie mesta rozhodlo, hovorí primátor Ing. Dalibor Surkoš:

"Mesto V. Krtíš nie je až také veľké, aby sme sa museli deliť a mať tu dva kluby dôchodcov. Prítom priestory bývalých klubov boli stiesnené a na prácu klubov už nevyhovujúce. Myslím, že jeden väčší priestor je lepší a časom si ľudia zvyknú. Majú tu možnosť posedieť si aj vonku na terase, poprechádzať sa, je tu bezbariérový vstup a verím, že si tu zvyknú. Môžu tu byť každý deň aj do večera do desiatej, ak sa im bude chcieť. Záleží len na nich, ako sa dohodnú, a aké aktivity tu budú organizovať. Zatiaľ sú vedúcimi klubu Margita Gajdošíková a Tatiana Kuchtová, vedúce pôvodných klubov."

Na slávnostné otvorenie klubu sa prišli pozrieť takmer všetci členovia

klubu a po prestrihnutí pásky primátorom Ing. Dalibora Surkošom, predsedom Mestskej organizácie Jednoty dôchodcov na Slovensku Ing. Emilom Šiškom a členom výboru Ing. Slivkom, si so záujmom prezreli priestory nového klubu.

Dôchodcovia neskrývali spokojnosť a radosť z veľkých priestorov, moderného zariadenia i možnosti posedenia na terase.

Anna Turanová: **"Nádherný. Ďakujeme pánovi primátorovi, že sa o nás, dôchodcov, takto postaral. Do klubu budem chodiť tak často, ako sa bude dať. Vzdialenosť mi nerobí žiaden problém."**

Olga Rebrošová: **"Je to veľmi dobré. Pekné prostredie, veľké miestnosti, bude sa nám tu dobre žiť. Budem sem chodiť často. Lebo čo**

môžeme doma ako dôchodcovia robiť, iba chodíť do klubu. Stretáme sa tu s rovesníkmi, porozprávame sa, budeme sa venovať ručným prácam a spoločenským hrám. Je to tu dobré."

Na slávnostnom otvorení klubu nechýbal ani najstarší mužský obyvateľ mesta 92-ročný Jozef Vanko. Ako povedal, rád sa v klube stretne s ostatnými členmi a príde tak často ako

V priestoroch nového klubu sa jeho členovia, a hlavne členky, cítili dobre od samého začiatku. Moderný klub si pochvaloval aj 92-ročný Jozef Vanko v rozhovore s primátorom Ing. Daliborom Surkošom (foto hore).

sa bude dať, napriek tomu, že býva až na Vinohradníckej ulici. Veď to má skoro po rovine, ako povedal. Aby boli členovia v novom klube spokojní hneď od jeho otvorenia, sa starala aj jedna z vedúcich M. Gajdošíková:

"Som spokojná, a ako počúvam medzi členkami, aj ony sú spokojné. Sú to veľké priestory a nie také stiesnené ako v pôvodných kluboch. Je to na úrovni a môžeme byť radi, že nám Mesto tento klub urobilo. Budeme sa tu schádzať, hrať spoločenské hry, ruč-

né práce a organizovať tradičné podujatia, ako sú programy k mesiacu úcty k starším, vianočné posedenia, ale aj prednášky lekárov a podobne."

Niektoré z členiek si už plánovali kvetinový záhon a vybrali miesto, kde sa budú opalovať. Treba veriť, že elán a nadšenie, ktoré sprevádzalo otvorenie nového klubu veľkokrtíšskym dôchodcom vydrží a budú jeho priestory využívať v čo najväčšom počte.

- P. GAŠPAROVIČ -

Už v materskej škole sa deti učia zdravému životnému štýlu

„Keď budú všetky vody otrávené, keď zahynie posledný vták a keď vyschne aj posledný strom, už bude neskoro hovoriť o tom, že sme ich mohli zachrániť!"

Aby sa toto nestalo, je veľmi dôležité už v útlom veku dieťaťa začínať s environmentálnou výchovou, ktorá zahŕňa ochranu prírody, zvierat a samozrejme aj ľudských bytostí. Prioritou našej školy v Modrom Kameni je naučiť deti chrániť a zveľaďovať prírodu okolo seba. Primeranými aktivitami motivujeme deti k jej ochrane, kde využívame rôznu literatúru, obrázkové materiály o zničených a zachovanej prírode pre porovnanie rozdiel a praktickými aktivitami približujeme deťom spôsob, akým sa dá predísť ničeniu nášho vzácneho životného prostredia. Často organizujeme prírodovedné vychádzky do okolitej prírody, kde sa dá najlepšie pozorovať nežiaduce, nesprávne správanie sa ľudí k lesom, zvieratám, vodným tokom, atď. Na mieste si zahráme EKO-hry, ktoré priamo ukazujú na spôsob zodpovedného zaob-

chádzania s prírodou.

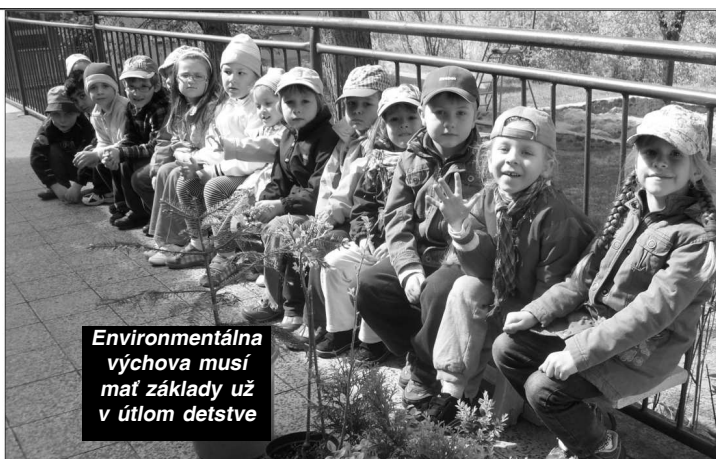
Ďalšou veľmi dôležitou aktivitou je naučiť deti triediť komunálny odpad. Na túto činnosť používame tri farebne odlišné odpadkové koše, do ktorých separujeme papier, plast a bio-odpad, ktorý potom odovzdávame do separovaného zberu mesta raz za mesiac. Ani by ste neverili, ako malé deti už chápu, kde čo patrí a sledujú sa navzájom, kto a ako to má zvládnuté. Školník vyhotovil ohradu pre našu ďalšiu činnosť a to kompostovanie. Sypeme tam zvyšky jedál, burinu, pohrabané lístie a iné. Tento odpad nám neskôr poslúži ako hnojivo pre našu záhradku na pestovanie vlastnej bio - zeleniny. Pretože environmentálna výchova má dopad na všetko živé na svete, je dôležité citlivo vplývať na detskú dušičku a správne ju usmerniť pri ochrane a starostlivosti o zvieratá, vtáky, hmyz, a pochopiteľne, aj o vlastné telo. Deti sa učia zážitkovou formou o ľudskom tele. Pomenúvajú jeho jednotlivé časti, ich funkciu ale aj to, čo je preň

škodlivé, nebezpečné a ako sa týmto veciam vyvarovať. Deti v našej škôlke učíme zdravému životnému štýlu a zdravému stravovaniu, napríklad aj zaradením ovocných a zeleninových šalátov do jedálneho lístka, ktoré pripravujeme spolu s nimi.

Vyvrcholením tohto nášho snaženia v našej materskej škole je každý rok „Deň Zeme“, kedy organizujeme spoločne s rodičmi detí rôzne zaujímavé aktivity. Ani tento rok to nebolo inak a tešili sme sa z účasti rodičov na maľovaní spoločného zaujímavého obrazu s názvom „Naša krásna Zem“. S vlastnoruč-

ne vyrobenými produktmi deti prispeli na výstavku z odpadového materiálu. V areáli materskej školy sme za sponzorskej pomoci Štefana Plevu z M. Kameňa vysadili 20 stromov a kríkov, a vyčistili sme priestor za školským dvorom, kde nám, žiaľ, ktosi nosí odpad. Ďakujeme všetkým zúčastneným na všetkých aktivitách s našimi deťmi a veríme, že naše snaženie priniesie svoje ovocie a príroda okolo nás bude taká, ako si to zaslúži a my z nej budeme mať len úžitok.

- HILDEGARDA SANY -
učiteľka MŠ v Modrom Kameni

Environmentálna výchova musí mať základy už v útlom detstve

Cezhraničné trhy otvárajú priateľstvá susedov pri Ipli

Už od pradávna sa pri brodoch riek, kompách či neskôr mostoch ľudia z oboch brehov riek stretávali, vymieňali si informácie i tovar. Možno aj preto sa v Bušinciach rozhodli na mieste, kde pôvodne stál most cez Ipeľ a teraz je tu lávka spájajúca oba brehy tejto rieky a dva štáty, usporiadať cezhraničné trhy. Organizačne sa na tomto podujatí podieľalo Občianske združenie Za obnovu Ipeľských mostov, Regionálna rozvojová agentúra Stredného Poiplia V. Krtíši i Obec Bušince.

Viac o dôvodoch, prečo sa rozhodli usporiadať tieto trhy hovorí starosta Bušiniac Ing. Zoltán Végh: **"Chceli sme osláviť stavbu mostov v našom regióne, pripomenúť si pamiatku Katalin Molnár, ktorá sa veľkou mierou zaslúžila o ich výstavbu a zároveň sme chceli v tomto období urobiť aj niečo pre ľudí, pre deti. Aby sa zabavili."**

A veru sa návštevníci podujatia aj zabávali. Najskôr si však prítomní uctili pamiatku Katalin Molnár, ktorá by sa práve v čase konania týchto trhov 5.5. dožila 52 rokov. Položením vencov a kytíc na jej hrob si prítomní

návštevníci uctili pamiatku ženy, ktorá sa veľkou mierou pričínila o obnovenie mostov na rieke Ipeľ. Okrem rodinných príslušníkov, priateľov a známych sa slávnosti zúčastnili tí, ktorí sa na výstavbe mostov cez Ipeľ určitým dielom pričínili. Arpád Erség, bývalý štátny tajomník, Mgr. Mária Lórinicz, riaditeľka Regionálnej rozvojovej agentúry Pre rozvoj stredného Poiplia, Katalin Szili, poslankyňa EP a bývala predsedníčka parlamentu MR, bývalá starostka Szécsényu Dr. Erzsébet Serfőző a jej manžel a bývalý poslanec maďarského parlamentu za región Nógrad Dr. András

Jarmok na moste otvorili sprava: starosta Bušiniac Ing. Zoltán Végh, Arpád Erség, Mgr. Mária Lórinicz, Dr. András Serfőző a Katalin Szili

Serfőző. Medzi hosťami boli aj prednosta Obvodného úradu vo V. Krtíši Mgr. Attila Baki, starostovia okolitých obcí i projektanti a stavebníci ipeľských mostov.

Chodúľové divadlo pobavilo divákov

Po pietnej spomienke na cintoríne starosta Bušiniac Ing. Zoltán Végh spolu so spomínanými hosťami slávnostne otvorili samotné trhy. Ich súčasťou boli aj ukážky tradičných remesiel tohto regiónu. Návštevníci mohli obdivovať zručnosť tkáčov kobercov, výrobcov bábik, kraslíc zdobených jemnou kopáčskou prácou, pemikárov alebo z novších remesiel výrobu rôznych predmetov z papiera.

Aby na jarmoku nebola iba práca, diváci sa mohli zabávať pri vystúpení domáceho ženského spevokolu, alebo tradičného pouličného divadla. Najmä deti netrpezlivo očakávali predstavenie bábkového divadla i vystúpenie hercov na chodúľoch.

Približne hodinu sa diváci zabávali na kúskoch dlhonožných umelcov, ktorí robili na podujatí dobrú náladu. V závere kultúrneho programu sa predstavili milovníci historických bojových umení so zbraňami používaných hlavne pastiermi na uhorskom vidieku - bič, palica a meč.

Počas celého podujatia si návštevníci mohli pochutnať na tradičných jedlách našej oblasti. Či už to bol guláš, halászlé, rezance s tvarohom alebo slané i sladké lokše. Zábava však nekončila ani po skončení oficiálneho programu a domáci návštevníci i ich hostia sa pri diskotéke zabávali až do neskorých nočných hodín.

Úvodný jarmok na moste sa vydaril, a ako povedal starosta, radi by v tejto akcii pokračovali aj v budúcich rokoch. A možno aj pri novom moste, ktorého projekty sú už pripravené a ako všetci v okolí Bušiniac dúfajú, jeho výstavba sa o niekoľko rokov aj začne. - P. GAŠPAROVIČ -

Až takmer filigrantskou by sa dala nazvať práca, ktorú pri "podkúvaní" kraslíc mohli vidieť návštevníci jarmoku v Bušinciach

Kultúrna pamiatka ako Potemkinovská dedina

Kostol svätej Alžbety v Muli je jednou z najvýznamnejších pamiatok nášho okresu. V secesnom slohu ho postavili v roku 1910 a budova s odvážnymi tektonickými riešeniami bola prvou železobetónovou konštrukciou medzi kostolmi na území bývalého Uhorska. Podľa našich informácií sú v strednej Európe iba dva podobné kostoly.

Pri stom výročí od jeho postavenia sa v obci v roku 2010 snažili o jeho obnovenie. Žiaľ, peniaze na jeho celkovú rekonštrukciu sa im získať nepodarilo. Vedenie obce sa preto snažilo, aby kostol v roku svojho výročia mohol zažiariť aspoň v pôvodnej žltej farbe. Nákup materiálu i práce na maľovaní vonkajšej fasády kostola hradila obec z vlastných zdrojov. Ani tie však nestačili na vymaľovanie celej vonkajšej fasády. Zatiaľ, čo spredu je kostol približne sčasti hrvonený a natretý na žltu, zadná časť kostola ostala modrá a ošarpaná.

Príčinou, prečo sa práce nedokončili bol vraj nedostatok financií. Robotu vraj firma, ktorá ho maľovala nedokončila preto, že nedo-

stala zaplatená. I keď, ako nám telefonicky povedal starosta, majú dohodnutý splátkový kalendár a obec pravidelne mesačne svoju podlžnosť spláca.

Obec rekonštrukciu dokončí

Starosta Vojtech Nagy: **"Jednou z príčin, prečo ešte nie je dokončená oprava vonkajšej fasády, je aj to, že v minulom roku bolo nepriaznivé počasie. V tomto roku sú vypísané viaceré výzvy na obnovu kultúrnych pamiatok, a aj my sa pokúšame získať finančné prostriedky z týchto výziev prostredníctvom projektov na**

rekonštrukciu kostola. Ak sa nám ich aj nepodarí získať, obec dokončí obnovu vonkajšej fasády z vlastných zdrojov."

Ako nám povedal starosta, malo by to byť do konca septembra tohto roka. Tento stav samozrejme trápi aj majiteľa kultúrnej pamiatky

cirkev, ktorá kostol prenajala obci počas rekonštrukčných prác. Rímsko - katolícky farár z farnosti Bušince Mgr. Ján Hrablay:

"Kostol v Muli je jedinečný hádam v celej Európe. Láka turistov z celého sveta. Aj teraz sa tu zastavila jedna pani z Kanady. Cirkev by bola rada, aby kostol bol v dobrom stave, ale cirkev na to nemá peniaze. Je to síce pamiatkový objekt a Pamiatkový ústav posúdi v akom stave je objekt, ale peniaze na rekonštrukciu nám nedá. A ak je teda seriózna ponuka, tak ju cirkev víta, pritom to nie je iba cirkevná pamiatka. Obec sa zaviazala, že rekonštrukčné práce budú vykonané podľa podpísanej zmluvy. Verím, že to tak aj bude. Budeme sa snažiť to urýchliť ľudským prístupom."

- P. GAŠPAROVIČ -

Kým predná strana kostola v Muli je už nanovo natretá, vzadu je ešte stále stará maľovka

V Hontiansko - novohradskej knižnici A. H. Škultétyho vo V. Krtiši bola prezentácia knihy Jána Jančovica

Z novohradských vrchov a dolín

Zľava: PhDr. Marta Kamasová, Ing. Ján Jančovic a Zuzana Unzeitigová

Priestory knižnice boli začiatkom mája miestom prezentácie najnovšej knihy pôtorskeho rodáka, novinára, publicistu a spisovateľa literatúry faktu Jána Jančovica, ktorá má názov Z novohradských vrchov a dolín. Podujatie s knižnicou za účasti autora pripravil Štátny archív a Matica slovenská vo Veľkom Krtiši a otvorila ho, autora a prí-

tomných privítala riaditeľka knižnice Zuzana Unzeitigová. Na prezentácii knihy spojenej s autorskou besedou a autogramiadou sa zúčastnil veľký počet milovníkov dobrých kníh, zameraných najmä na regionálnu históriu. A práve takou publikáciou, ktorá vyšla nedávno z vydavateľstva Matice slovenskej, je aj táto, ktorú si mali možnosť ú-

častníci na mieste zakúpiť. Súčasťou vydareného podujatia bola aj výstavka všetkých Jánom Jančovicom napísaných kníh, panelová výstava znázorňujúca autorovo rodisko, jeho život a dielo, ním zozbieraný dokumentačný materiál a odovzdaný archív a rovnako aj ním uchovávané kultúrne dedičstvo pôtorských predkov. Organizátori navyše pre účastníkov prezentácie pripravili videoprojekciu o živote a

dielo autora, ktorú moderoval Ján Brloš, jednou recenzentkou knihy bola PhDr. Marta Kamasová, ktorá záujemcom zhodnotila dielo. O autorovi a jeho dielo knižnica vydala pre záujemcov informačnú skladačku. Na profesionálne pripravenom knižnom podujatí, svojím kultúrnym programom prispelo aj Centrum voľného času, ktorého mladí folkloristi vedení Štefanou Selskou spestrili prezentáciu knihy a život a dielo autora.

Text a foto: - JÁN LABÁT -

Autora hosťom prezentácie predstavil Ján Brloš (vľavo)

Nieko si bez neho nevie predstaviť deň, iný ho „nemusí“

Reč je o bielom nápoji - potrave, ktorú prijímame ako prvú po príchode na tento svet - či už od svojej matky alebo ako umelú výživu. Od roku 1957 sa pod záštitou Medzinárodnej mliekarskej federácie pripomína medzinárodný deň mlieka, ktorý má inšpirovať ľudí k tomu, aby mlieko a mliečne výrobky zaradili do svojho jedálnička. Mlieko je zdrojom minerálnych látok, vitamínov, enzýmov, navyše obsahuje základné živiny s vysokou využiteľnosťou a esenciálne látky, ktoré si organizmus nevie vyrobiť sám. Okrem bielkovín, mliečného cukru, vitamínov je významnou zložkou mlieka aj 14 minerálnych látok. Z nich sú najdôležitejšími vápnik a fosfor. Oba sú v ľudskej výžive nenahraditeľné na tvorbu kostí a zubov.

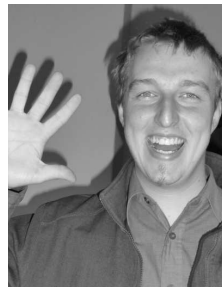
Veľké postavenie medzi mliečnymi výrobkami majú kyslomliečne produkty (jogurty, kefíry, acidofilné mlieka, bryndza), ktoré svojim obsahom ži-

vých kultúr pozitívne ovplyvňujú metabolickú aktivitu črevnej mikroflóry a stimulujú imunitný systém. Konzumácia mlieka však môže niektorým ľuďom (3% populácie) spôsobovať problémy, pretože máme rozdielny prah neznášanlivosti mliečného cukru, tzv. laktózy. U niekoho sa problémy objavujú po zjedení koláča so smotanou či kúska potraviny, kam sa umelo laktóza pridala, u iného až po vypití troch pohárov mlieka. Asi tri percentá populácie majú alergiu na mliečnu bielkovinu, preto musia mlieko zo stravy úplne vylúčiť a nahradiť ho z iného zdroja kvalitných bielkovín. U nás a v okolitých krajinách sa pije približne v 97%-tách kravské mlieko a zvyšok tvorí ovčie a kozie mlieko. Na deň mlieka 15. mája sme sa vás pýtali, či pijete mlieko, ktoré mliečne výrobky máte najradšej a koľko eur miniete mesačne na ich nákup.

● JAROSLAV CHLPOŠ (63 r.), V. Zlievce

"Mlieko pijem denne, pretože mi chutí a pijem ho od detstva. Niekedy vypijem liter, inokedy aj dva. Z mliečnych výrobkov najčastejšie kupujem a konzumujem maslo, bryndzu, syry a jogurty. Na nákup mlieka a mliečnych výrobkov miniem okolo 30 eur mesačne."

● IVO TOMAŠOVIČ (25 r.), Lučenec, realitný maklér

"Nepijem mlieko. Pijem jeho náhradu - pohánkové mlieko. Myslím si, že v mlieku je krv a hnis a nie je to zdravé. Ešte pred 20-timi alebo 30-timi rokmi sa mlieko piť mohlo. Asi tri roky pijem pohánkové mlieko - nápoj Zajíc. Každé ráno si dám asi tri

decí. Liter stojí menej ako klasické mlieko. Mliečne výrobky veľmi nejdávam ani jogurty. Väčšinou si doprajem tvarohové výrobky ako Termix. Oblubujem aj bryndzu. Mesačne miniem na podobné výrobky okolo 20 euro."

● MÁRIA FAJČIKOVÁ (44 r.), V. Krtíš, predavačka

"Niekedy vypijem aj liter mlieka a niekedy ani kvapku. Pijem prevažne polotučné mlieko. Najradšej mám jogurty a rôzne druhy syrov. Myslím si, že mliečne výrobky sú na dnešnú dobu dosť drahé. O to viac, že človek by ich mal jesť denne. Vysoké ceny mliečnych výrobkov zatažujú rozpočty rodín s deťmi, ktoré potrebujú mlieko a mliečne výrobky pre svoj zdravý vývoj."

● EVA ŠOOŠOVÁ (73 r.), V. Krtíš, dôchodkyňa

"Nepijem veľa mlieka. Na každý deň si dám aspoň trochu do kávy. Najviac mi chutilo kyslé mlieko u starej mamy. Je to nezabudnuteľná chuť. Keďže som astmaticka, nemôžem konzumovať veľa mliečnych výrobkov. Nemôžem jesť napríklad prírodné maslo. Väčšinou si kupujem umelé, napr., Fluor. Na kúpu mlieka a mliečnych výrobkov mesačne miniem iba okolo 5 až 7 eur, kupujem si len dve krabičky mlieka a pár jogurtov."

● JAROSLAV MACKA (51 r.), Záhorce, všeobecný operátor

"U nás pije mlieko hlavne dcéra. Ja ho pijem len vtedy, keď je studené. No pijem ho len občas. Teraz som kúpil dva litre. Niekedy sme doma chovali aj kravu, takže sme mali domáce mlieko, robili sme smotanú a maslo. Z mliečnych výrobkov mám najradšej jogurty, bryndzu a parenicu. Mám zatov a tí teraz chovajú ovce a vyrábajú syr. Nevieťm povedať, koľko eur miniem na nákup mlieka a mliečnych výrobkov, pretože nákupy okrem mňa robia dcéra aj manželka. No snažíme sa zásoby mlieka dopĺňať, aby sme ho doma mali stále. Kupujeme obyčajné mlieko v umelohmotných fľašiach."

● ILDIKÓ DOBROVÁ (24 r.), Opatovská N. Ves, študentka vysokej školy

"Mám rada iba studené mlieko. Zvyčajne kupujem polotučné trvanlivé mlieko. Mliečne výrobky mám veľmi rada. Nevieťm povedať, že koľko miniem mesačne na mlieko a mliečne výrobky, neprepočítavala som si to."

Slovenská gazdinka alebo "o päť minút dvanásť"

Zväz Slovákov v Maďarsku (ZSM) a Veľvyslanectvo SR v Budapešti usporiadali 21. apríla v rezidencii veľvyslanectva v poradí 13. stretnutie žien Slovenská gazdinka - alebo stretnutie Sloveniek so Slovenkou, spojené s výstavou tradičných koláčov, kultúrnym programom a besedou. Podujatia sa už siedmykrát zúčastnila aj prvá dáma Slovenskej republiky Silvia Gašparovičová, manželka prezidenta SR Ivana Gašparoviča.

Stretnutie sa začalo zaspievaním hymny ZSM "Daj Boh šastia..." a privítaním krajaniek z rôznych Slováckmi obývaných regiónov krajiny mimoriadnym a splnomocneným veľvyslancom SR v Maďarsku Petrom Weissom a predsedníčkou ZSM Ruženkou Egedovou Baránkovou. V programe vystúpila hudobná skupina zo Slovenského Komlóša a zo Slovenska hrušovskí malí heligonkári. Aj keď v názve podujatia je Slovenská gazdinka, uskutočnilo sa aj odborné diskusné fórum. Účastníci sa venovali téme kultúrneho dedičstva ako prameňa národnej hrdosti. Slováci žijú

jú v Maďarsku mali možnosť diskutovať o aktuálnych problémoch s prvou dámou SR Silviou Gašparovičovou a predsedom Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí (ÚSZZ) Milanom Vetrákom. Situácia Slovákov žijúcich v

Maďarsku je kritická a zhoršuje ju aj nedávno prijatá maďarská legislatíva týkajúca sa voľieb a školstva. Kľúčovou otázkou sa preto stáva kvalita vykonávacích právnych predpisov k tejto legislatíve, aby sa zabránilo ďalšiemu zhoršeniu postavenia slovenskej národnostnej menšiny v Maďarsku. Osobitným problémom je spôsob financovania občianskych združení Slovákov v Maďarsku, ktorý často neumožňuje krajským organizáciám vyvíjať svoje aktivity plnohodnotne alebo vôbec. V krátkom príhovore vystúpil Ján Brloš z Oblastného praco-

viska Matice slovenskej Veľký Krtíš, ktorý poukázal najmä na potenciál folklórnych a divadelných kolektívov, prípadne obcí, ochotných pomôcť pri podujatiach svojimi vystúpeniami, alebo prijať krajanov na akciách na Slovensku. Príkladom je niekoľko doteraz uskutočnených kultúrnych výmen medzi kolektívami resp samosprávami veľkokrtíšskeho okresu a krajských partnerov v Maďarsku. Vyvrcholením stretnutia bolo vyhodnotenie zákusok a iných dobrot, ktoré do súťaže priniesli kuchárky zo slovenských komunít v Maďarsku. Slovensko bolo zastúpené veľkonočným baránkom z Hrušova, ktorý tiež získal jednu z cien. Záver patril neformálnym stretnutiam a rozhovorom, akoby medzi svojimi. Výstižným spôsobom vyjadrili organizátori postavenie Slovákov v Maďarsku. Darčekmi, ktoré venovali hostom boli pekné maľované hodiny, na ktorých bol nastavený čas o 5 minút 12.

- JÁN BRLOŠ -

Program trinásteho stretnutia bol aj tentoraz pestrý a chutný

AKADÉMIA VZDELÁVANIA

Ponuka vzdelávacích aktivít JÚN - JÚL 2012

Letné jazykové kurzy

- **Angličtina na prežitie** - krátky kurz, určený úplným začiatčovníkom bez predchádzajúceho kontaktu s angličtinou, je koncipovaný v rozsahu 16 vyučovacích hodín. Naučí, ako sa nestratiť počas dovolenky, dohovoriť sa v rôznych situáciách pri nakupovaní, v hoteli, v reštaurácii, na letisku či stanici. Cena: 40 eur.
- **Nemčina na prežitie** - krátky kurz, určený úplným začiatčovníkom bez predchádzajúceho kontaktu s nemčinou, je koncipovaný v rozsahu 16 vyučovacích hodín. Naučí, ako sa nestratiť počas dovolenky, dohovoriť sa v rôznych situáciách pri nakupovaní, v hoteli, v reštaurácii, na letisku či stanici. Cena: 40 eur.
- **Letná jazyková príprava pre študentov** stredných a základných škôl - využijete leto na zdokonalenie sa v anglickom jazyku!
- **Individuálna výučba jazykov** - prispôbime sa vašim požiadavkám.
- **Nemčina pre opatrovatelky** - 60 hodinový kurz určený úplným začiatčovníkom. Naučíme vás základy nemčiny, ktoré budete potrebovať pri komunikácii s klientom, ako aj v každodenných situáciách. Cena: 98 eur, možnosť splátok.
- **Nemčina pre opatrovatelky** - 40 hodinový kurz určený pokročilejším používateľom jazyka, ktorí pracujú alebo majú záujem pracovať ako opatrovatelia v nemecky hovoriacich krajinách, a ktorí si chcú zdokonaľiť svoje vedomosti. Cena: 66 eur.

Rekvalifikačné kurzy

- **Kurz opatrovatelstva** - učíme v poobedňajších hodinách. V cene je zahrnutá učebnica, praktický výcvik a materiál pre prax. My sa vám postaráme o celý kurz, nemusíte nič vybavovať. Záujemcom poskytneme aj kontakt na sprostredkovateľské agentúry. Vydávame dvojazyčné osvedčenia uznávané v zahraničí. Predbežný termín zádatku: 4.6.2012. Cena: 265 eur (možnosť úhrady na splátky). Ak pri úhrade kurzu predložíte nižšie uvedený kupón, máte nárok na zľavu 15 eur!
 - **Internet pre domácnosť** - Tento kurz je určený všetkým tým, ktorí nemajú žiadnu alebo len minimálnu skúsenosť s používaním internetu a e-mailu. Vhodné pre aj pre seniorov! Naučíme vás základné úkony v pracovnom prostredí Windows, používať internet, internet banking, stránky elektronického obchodu, zriadiť si e-mailovú schránku a pracovať s ňou. Cena: 70 eur.
 - **POZOR! Školenie a skúšky elektrotechnikov, získanie osvedčenia § 21, § 22 a §23 - začíname 24. mája 2012**
- Všetky naše ponuky nájdete na: www.aveducation.sk, (na mapke SR zvolíť BB kraj, v rolete zvolíť pobočku V.Krtíš).
Kontakty: 047/48 309 73, 047/49 114 92, 0902 930 225, 0907 819 989, avk@aveducation.sk

**ZĽAVNENÝ
KUPÓN**

Kurz opatrovatelstva

15 eur

Platnosť do 31.7.2012

POKROK